

Moilanen ym.: Ehdotus alkoholilaksi*Eduskunnalle*

Alkoholin käyttö aiheuttaa Suomessa merkittäviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia haittoja. Alkoholihaittoja koskeva tutkimus osoittaa, että vuonna 1990 kokonaishaittakustannukset olivat yli 17 miljardia markkaa, kun mukaan lasketaan kuolemantapauksista johtuvat menetykset.

Alkoholisairaudet kuormittavat merkittävästi terveydenhuoltoa. Vakavat, pitkäkestoisesta runsaasta alkoholin käytöstä aiheutuvat haitat ovat lisääntymässä yhä enemmän. Vuosina 1982—92 alkoholisairauskuolemat kaksinkertaistuivat.

Mainonta vaikuttaa kansalaisten alkoholin kulutukseen. Laajamittainen ykkösoluen mainonta on käytännössä ollut alkoholijuomien mainontaa, mitä voi pitää alkoholimainontakiellon tietoisena kiertämisenä.

Useissa Euroopan maissa alkoholijuomina pidetään tuotteita, joiden alkoholipitoisuus ylittää 1,2 tilavuusprosenttia. Myös Suomen tulisi laisäädännössään omaksua tällainen käytäntö.

Alkoholijuomat ovat riskikulutusyhödykkeitä. Tätä on syytä painottaa valistus- ja tiedotus-

toiminnassa. Yhdysvalloissa alkoholijuomapulossa tai myyntipakkauksessa — myös tuontituotteissa — tulee olla maininta alkoholin vaaroista. Tällaiseen käytäntöön tulee siirtyä myös Suomessa.

Koska uusi alkoholilaki merkitsee siirtymistä vapaampaan järjestelmään, mikä merkitsee paineita kulutuksen ja samalla alkoholihaittojen kasvuun, tällaisessa tilanteessa on erityistä huomiota kiinnitettävä ehkäisevän toiminnan kehittämiseen ja alkoholitutkimuksen voimavarojen turvaamiseen paitsi osana Alkon toimintaa myös osana julkisen hallinnon ja kansalaisjärjestöjen työtä.

Aloite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle n:o 119.

Edellä olevan perusteella, ja jotta alkoholihaittojen ehkäisemismahdollisuuksia voitaisiin lisätä ja alkoholijuomien kulutusta lisääviä vaikutuksia rajoittaa, ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Alkoholilaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) alkoholipitoisella aineella sellaista ainetta tai tuotetta, joka sisältää enemmän kuin 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia;
- 2) kohta kuten hallituksen esityksessä 119);
- 3) alkoholittomalla juomalla nautittavaksi tarkoitettua juomaa, joka sisältää enintään 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia; sekä
- (4 kohta kuten hallituksen esityksessä 119)
- (2—5 mom. kuten hallituksen esityksessä 119)

2 luku

Alkoholijuomien ja väkiviinan valmistus

4—7 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

3 luku

**Alkoholijuomien ja väkiviinan maahantuonti
sekä maastavienti**

8—11 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

4 luku

**Alkoholijuomien ja väkiviinan myynti ja muu
luovuttaminen sekä välittäminen**

12—32 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

5 luku

Mainonta

33 §

Mainontakielto

Alkoholijuomien mainonta on kiellettyä. Samoin on kiellettyä alkoholijuomaan liittyvä muun tuotteen tai palvelun mainonta siten, että alkoholijuoma on tunnusmerkiltään tai muutoin mainonnasta välittyvän kokonaiskuvan kautta tunnistettavissa. Mitä edellä on sanottu mainonnasta, koskee myös muuta menekinedistämistoimintaa.

(2—5 mom. kuten hallituksen esityksessä 119)

6 luku

**Alkoholijuomien ja väkiviinan hallussapito ja
kuljetus sekä verottamattomien alkoholijuomien
varastointi**

34 ja 35 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

7 luku

Alkoholilyhtiö

36—39 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

8 luku

Ohjaus ja valvonta

40 ja 41 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

42 §

Lääninhallituksen toimivalta

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä 119)

Lääninhallitus voi sopia, että sille kuuluvan alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja anniskelua koskevan valvonnan hoitaa kunta tai kuntayhtymä korvausta vastaan.

43—50 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

9 luku

Muutoksenhaku

51—53 §

(Kuten hallituksen esityksessä 119)

10 luku

Erinäiset säännökset

54 §

Alkoholihaittojen ja -vaurioiden ehkäiseminen

Viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen tehtävänä on harjoittaa, tukea ja edistää tiedotus-, valistus-, kasvatus- ja koulutustoimintaa alkoholihaittojen ehkäisemiseksi.

Valtiovallan asiana on turvata 1 momentissa tarkoitettulle toiminnalle asianmukaiset voimavarat.

Alkoholijuoman valmistajan tulee varustaa tuote tai sen pakkaus maininnalla siitä, että alkoholijuoman käyttö voi aiheuttaa haittoja.

11 luku

Voimaantulo

55—63 §

64 ja 65 §

(Kuten 54—62 § hallituksen esityksessä 119)

(Kuten 63 ja 64 § hallituksen esityksessä 119)

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1994

Eeva-Liisa Moilanen
Ensio Laine
Pirkko Laakkonen
Leea Hiltunen

Matti Vanhanen
Kirsti Ala-Harja
Maija Rask

Johannes Koskinen
Ismo Seivästö
Päivi Varpasuo
Håkan Malm

